

ПРЕС-РЕЛІЗ МІЖНАРОДНОГО КРУГЛОГО СТОЛУ:

20 серпня 2022 р. відбувся Міжнародний науковий круглий стіл по темі:
«Впевнений поступ Індії: феномени гуманітарного розвитку», присвячений
75-й річниці проголошення незалежності Індії

(Програма – додається, див. додаток 1).

Організаторами та учасниками круглого столу виступили – Всеукраїнська асоціація індологів, Посольство Республіки Індія в Україні, Товариство «Україна-Індія», Федерація індійського тацю в Україні (Фотогалерея, фото 2).

Засідання круглого столу відкрила Президент Всеукраїнської асоціації індологів – **Ольга Лукаш**. Вона звернула увагу учасників наукового заходу на значення ювілейної дати для індійського народу – 75-річчя незалежності Індії, підкреслила особливе значення розгортання широких гуманітарних зв'язків між Індією та Україною в сучасних умовах воєнного стану в нашій країні та надала слово для привітання та виступу Послу Республіки Індія в Україні.

У своєму привітанні та виступі з нагоди 75-ї річниці проголошення незалежності Індії Надзвичайний та Повноважний Посол Республіки Індія в Україні пан **Шрі Харш Кумар Джейн** представив широку картину та глибокий аналіз соціально-економічних досягнень Індії за 75 років незалежності (фото 3; 4). Він акцентував увагу на тому, що актуальність цього питання обумовлюється складним комплексом як величезних досягнень, так й низки проблем, дослідження та аналіз яких складається у той унікальний індійський досвід, що видається надзвичайно корисним для усієї світової спільноти та окремих країн, які стикаються із аналогічними викликами сучасного розвитку.

Суть політики модернізації в Індії полягала в тому, щоб у досить стислі терміни (10–15 років) пройти шлях від протекціонізму й ключової ролі держави в економіці до політики відкритості світовому ринку й демократизації всього комплексу торгово-економічних і фінансових відносин, причому здійснити ці перетворення на основі широкої соціальної бази без зламу чинної соціально-економічної системи, поступово й поетапно.

Основні напрями політики модифікації та економічної стратегії в Індії були спрямовані на лібералізацію й зміцнення фінансового сектора й ринку капіталів; удосконалення й координацію податкової політики в штатах і в країні загалом для підвищення ефективності підходів до розв'язання бюджетних проблем; модифікацію і прискорений розвиток низки галузей інфраструктури; поглиблення структурних реформ і надання додаткового імпульсу розвитку промисловості; поступове реформування сільського господарства і інших галузей аграрно-промислового комплексу; подальшу лібералізацію зовнішньої торгівлі. Незважаючи на всі труднощі, в Індії впродовж здійснення реформ й політики модернізації було досягнуто стійке економічне піднесення. За цим показником вона ввійшла в першу десятку країн світу.

Вітальне слово та виступ представника об'єднання індійських бізнесменів в Україні «Індія клуб», директора «Індраяні Оверсиз» **Рама Данге** (фото **б**) були присвячені характеристиці діяльності Всеукраїнської асоціації індологів (ВУАІ) протягом останніх 20-ті років як головного організатора круглого столу. Він підкреслив, що за роки своєї роботи асоціація організувала і провела більш ніж 200 заходів з індології – це міжнародні наукові конференції, круглі столи, семінари, презентації публікацій (збірників наукових статей та окремих праць українських індологів), Дні науки і культури Індії в Україні, Українсько-індійські гуманітарні проекти тощо.

На особливу увагу, відмітив Р.Данге, заслуговують I – IV Всеукраїнські конференції індологів, що відбулися у 2000, 2007, 20013, 20018 роках. Вони представили широкий діапазон індологічних досліджень в Україні з далекої давнини до наших часів, які охоплюють такі напрями, як історія, філологія, міжнародні відносини (включаючи українсько-індійські зв'язки), наука, освіта, культура Індії. ВУАІ неодноразово приймала індійських науковців, викладачів, фахівців, проводила з ними цікаві та корисні наукові зустрічі (круглі столи, семінари). У червні 2005 р. асоціація брала участь в проведенні офіційного прийому в Україні Президента республіки Індія – Абдула Калама, якій виступав з промовою на міжнародному круглому столі «Сучасна Індія в умовах

глобалізації» (що був підготовлений та проведений Всеукраїнською асоціацією індологів) та дав високу оцінку діяльності українських індологів.

Учасники круглого столу заслухали **5 наукових доповідей**, присвячених феноменам гуманітарного розвитку Індії у галузі науки (медицини), літератури, мистецтва – образотворчого, танцювального та кіно. Наукова доповідь Президента ВУАІ **Ольги Лукаш** (фото 5) «Індійський феномен видатного вченого з України – В.А. Хавкін» була присвячена науковим дослідженням та відкриттям видатного українського мікробіолога, учня широко відомого професора І.Мечникова та знаменитого Л.Пастера, В. Хавкін більше 20 років працював в Індії, боровся зі страшними захворюваннями – холерою та чумою, яки вдалося побороти завдяки величезним зусиллям талановитого вченого з України.

Безперечні та загально визнані здобутки В.А. Хавкіна перед світовою медициною і світовою сучасною цивілізацією. Значний внесок цей відомий вчений з України вніс у розвиток українсько-індійських зв'язків, оскільки завдяки його наполегливій і багаторічній праці в Індії було закладено підвалини перших наукових контактів, а згодом й широкого співробітництва між Україною та Індією у галузі науки, а саме – медицини, імунології.

Ольга Лукаш звернулася до Посла Республіки Індія в Україні с проханням активізувати гуманітарну допомогу Україні під час війни з боку Індії у галузі медицини, вакцин, постачання до українських госпіталів необхідних медикаментів, обладнання, здорового харчування, одягу для поранених.

Доповідь сходовознавця-філолога, кандидата педагогічних наук, автора посібників з вивчення мови гінді в середній і вищій школі, цілого ряду статей з методики викладання мови гінді та літературознавства гінді, автора українського перекладу падавالی Міри Баї – **Катерини Довбні** на тему «Творчість Міри Баї як феномен середньовічної літератури Індії» була присвячена творчому внеску цієї поетеси як феномену середньовічної літератури Індії.

Дослідниця охарактеризувала спільні риси між творами Міри Баї та представників вішнуйтських громад бгактів. Вона зазначила, що у своїх віршах

поетеса зобразила окремі події з земного життя бога Крішни, а її душа потрапила в тенета краси молодого бога. У доповіді також проаналізовано дві з дев'яти основний рас поетики гінді–раса шрінгар (кохання) та шанті (духовний спокій), виражених у поезії Міри Баї (фото 7).

У доповіді організатора та відповідального секретаря Товариства «Україна–Індія» **Валентини Устінової** (фото 8) на тему «Традиційний народний живопис Індії у контексті феномену індійського мистецтва» відмічалось, що у давній Індії не було такої життєвої події, яка б не пов'язувалась із народним живописом. Народження і повноліття, весілля і смерть супроводжувались обов'язковим розписом певних сюжетів, прикрашених орнаментами. Це було невід'ємною частиною індійського ритуалу, навіть сьогодні стіни і підлоги у будинках в усіх регіонах Індії вкриваються розписами. Народні майстри Індії багатьох штатів використовують різні орнаментальні техніки, але теми малюнків – загальні для всіх народних художників, це життя богів та людей.

На прикладі основних форм індійської орнаментики – коло, геометричні фігури, рослини, тварини, люди – доповідачкою був зроблений порівняльний аналіз орнаментальних одиниць індійської народної творчості. Він продемонстрував феномен форм індійського народного живопису, які вражають множинністю і багатообразністю, що свідчить про багатство культурної спадщини народів Індії. Вони формувались протягом тисячоліть, вбираючи в себе вплив інших культур, характеризувались взаємопроникненням і трансформацією, що ілюстрували традиційні обряди, ритуали, легенди, міфи, релігії. Всі названі важливі складові сформували «етнокод» духовного життя індійського народу; він демонструє втілення орнаментального мистецтва в усі сфери культури і побуту, тобто народний живопис виступає учасником усіх дійств індійського життя.

Президент Федерації індійського танцю в Україні, керівник школи індійського танцю «Сарасваті» **Олена Рижей** (фото 9) у своїй доповіді «Розвиток культури індійського танцю – унікальний феномен незалежної України» підкреслила, що в Індії танець вважається відображенням душі, внутрішнього стану людини в найвищій формі. Вважається, що класичний індійський танець – це своєрідна форма

йоги, в якій гармонійно поєднуються духовна енергія і фізична витривалість. Те, що танець в стародавній Індії був невід'ємною частиною життя і побуту народу, знаходить своє підтвердження в древніх писаннях, легендах, міфології і в зображеннях на барельєфах храмів танцюристів у витончених позах.

Протягом багатьох років український народ відчуває великий інтерес до Індії та її культури. Ще в 90-ті роки минулого сторіччя почали з'являтися колективи індійського танцю по всій Україні. Сьогодні їх понад 30. У серпні 2002 року за ініціативою Олени Рижей була створена організація – Федерація індійського танцю в Україні. Вона є об'єднанням танцюристів та включає тільки професіоналів і виконавців індійського танцю в Україні. У федерацію входять кращі фахівці різних напрямів індійського танцю – від класичних до сучасних.

Федерація індійського танцю в Україні організовує та проводить Всеукраїнські фестивалі індійського танцю «Ритми радості» за участі професійних фахівців та колективів самодіяльності, гостей з Індії та інших країн. Географія фестивалю відповідає географії колективів індійського танцю в Україні, зокрема – Київ, Одеса, Дніпро, Харків, Полтава та інші. У ньому, як правило, беруть участь понад 300 учасників різних вікових груп.

Доповідь кінознавця, автора книг про індійське кіно **Олени Бабій** (фото 10) було присвячено майже 110-річній історії індійського кіно. Дослідниця зробила короткий огляд найважливіших етапів розвитку індійського кіно, починаючи від першого індійського німого фільму «Раджа Харішчандра» 1913 року режисера Дхундіраджа Говінди Пхалхе і закінчуючи статистичними даними, що стосуються кількості знятих фільмів та продажу квитків, кількості кінозалів та специфікою і етнічно-мовним розмаїттям індійського кіно.

У доповіді було згадано про славетних режисерів, чий імена склали славу індійського кіно, зокрема такі постаті як Мехбуб Хан, Бімал Рой, Гуру Датт, Сатьяджит Рей, Радж Капур. Детальніше автор зосередилася на кінематографі «золотого віку» кіно в Індії, а також новій хвилі сучасного індійського кіно, яскравими представниками якої є Санджай Ліла Бхансалі та Каран Джохар.

ВСЕУКРАЇНСЬКА АСОЦІАЦІЯ ІНДОЛОГІВ
ПОСОЛЬСТВО РЕСПУБЛІКИ ІНДІЯ В УКРАЇНІ
ТОВАРИСТВО «УКРАЇНА – ІНДІЯ»
ФЕДЕРАЦІЯ ІНДІЙСЬКОГО ТАНЦЮ В УКРАЇНІ

ПРОГРАМА

МІЖНАРОДНИЙ НАУКОВИЙ СТІЛ

**«ВПЕВНЕНИЙ ПОСТУП ІНДІЇ:
ФЕНОМЕНИ ГУМАНІТАРНОГО
РОЗВИТКУ»**

*Присвячується:
75-й річниці проголошення незалежності Індії
(15 серпня 1947 р.)*

20 серпня 2022 р.

м. Київ

Відкриття круглого столу

Вітальне слово:

1. Надзвичайний та Повноважний Посол Республіки Індія в Україні пан
Шрі Харш Кумар Джейн

(з нагоди 75-ї річниці проголошення незалежності Індії).

2. Представник об'єднання індійських бізнесменів в Україні «Індія клуб», директор «Індраяні Оверсиз» **Рам Данге** (значення ВУАІ у розвитку українсько-індійських гуманітарних зв'язків).

Вступне слово:

Президент Всеукраїнської асоціації індологів (ВУАІ), керівник проекту
Ольга Лукаш.

Доповіді:

1. *Ольга Лукаш* – Президент ВУАІ, кандидат історичних наук, провідний науковий співробітник ДУ «Інститут всесвітньої історії НАН України».

«Індійський феномен видатного вченого з України – В.А. Хавкін».

2. *Катерина Довбня* – викладач мови гінді та санскриту, кандидат педагогічних наук, незалежний дослідник-індолог.

«Творчість Міри Баї як феномен середньовічної літератури Індії».

3. *Валентина Устінова* – відповідальний секретар Товариства «Україна – Індія».

«Традиційний народний живопис Індії у контексті феномену індійського мистецтва»

4. *Олена Рижей* – Президент Федерації індійського танцю в Україні, керівник школи індійського танцю «Сарасваті».

«Розвиток культури індійського танцю – унікальний феномен незалежної України»

5. *Олена Бабій* – член Української кіноакадемії, експерт Українського культурного фонду.

«Феномен індійського кіно та його міжнародне значення»

Обговорення доповідей, дискусія.

Закриття круглого столу:

1. Огляд виставки фотографій з індійської тематики.
2. Огляд виставки картин українських художників.
3. Культурна програма.
4. Фуршет.

Інформація

Регламент: Доповіді – 10-12 хв.
Виступи – 5 хв.

Робочі мови: українська, англійська.

Дата: 20 серпня 2022 р.

Час: 12.00.

Адреса: м. Київ, вул. Володимирська, 45-А, 1-й поверх,
Блакитна зала, Біла вітальня (Київський будинок вчених).